

Sygn. akt VIII Ga 411/15

POSTANOWIENIE

Dnia 22 stycznia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Górski (spr.)

Sędziowie: SO Anna Budzyńska

SR del. Aleksandra Wójcik-Wojnowska

Protokolant: st. sekr. sądowy Agnieszka Grygiel

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2016 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

z udziałem T. O. i M. W.

o zmianę danych w rejestrze

na skutek apelacji wnioskodawcy i uczestnika M. W. od postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 12 października 2015 roku, sygn. akt SZ XIII Ns- Rej. KRS (...)

uchyla zaskarżone postanowienie i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Szczecin-Centrum w Szczecinie.

SSR (del.) A. W. SSO K. G. SSO A. B.

VIII Ga 411/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy oddalił wniosek o zarejestrowanie zmian umowy spółki z dnia 27 grudnia 2013 roku i rozstrzygnął o kosztach postępowania .

W uzasadnieniu wskazano, że wnioskiem z dnia 12 lipca 2014 (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. domagała się wpisu zmiany danych podmiotu w rejestrze przedsiębiorców polegającej na ujawnieniu zmiany umowy spółki z dnia 27 grudnia 2013 w przedmiocie m.in. podwyższenia kapitału zakładowego spółki do kwoty 150.000,00 zł, zmiany danych wspólnika, przedmiotu działalności oraz zmiany siedziby spółki.

Pismem z dnia 20 sierpnia 2014 P. A., działając jako prezes zarządu spółki, złożył oświadczenie o cofnięciu wniosku o zmianę danych w KRS.

Referendarz sądowy postanowieniem z dnia 2 września 2014 umorzył postępowanie w sprawie, uznając za skuteczne cofnięcie wniosku na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

M. W., działając jako wspólnik spółki, w dniu 8 września 2014 wniósł skargę na orzeczenie referendarza sądowego, kwestionując skuteczność oświadczenia o cofnięciu wniosku przez P. A., albowiem nie był on i nie jest prezesem zarządu spółki.

Skargę na orzeczenie referendarza sądowego wniosła również wspólniczka spółki (...) podnosząc analogiczne zarzuty

Sąd wskazał, że zgodnie z art. 398²² § 2 i 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w razie wniesienia skargi orzeczenie referendarza sądowego traci moc, a sąd rozpoznaje sprawę jako sąd pierwszej instancji, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Jednocześnie Sąd przyjął, że wniosek o zmianę wpisu w rejestrze przedsiębiorców podlegał oddaleniu

Oceniając merytorycznie wniosek Sąd odwołał się do art. 256 § 1 i 3 k.s.h. w zw. z art. 169 k.s.h. Sąd przypomniał, że stosownie do treści art. 169 k.s.h. jeżeli zawiązanie spółki nie zostało zgłoszone do sądu rejestrowego w terminie 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy spółki albo jeżeli postanowienie sądu odmawiające zarejestrowania stało się prawomocne, umowa spółki ulega rozwiązaniu.

Sąd w związku z brzmieniem powołanej normy stwierdził że dla zgłoszenia zmiany umowy do rejestru obowiązuje sześciomiesięczny termin do zgłoszenia zmian do rejestru. Jeżeli zmiana taka nie zostanie zgłoszona w ciągu sześciu miesięcy, to nie wywoła ona zamierzonych skutków prawnych. Termin sześciu miesięcy dotyczy zgłoszenia wniosku, a nie rozstrzygnięcia przez sąd, czy też uprawomocnienia się postanowienia. Odpowiednie stosowanie art. 169 k.s.h. w odniesieniu do zmiany umowy spółki polegać będzie na tym, że w razie uchybienia temu terminowi wszelkie zmiany dokonane w umowie spółki tracą swą prawną skuteczność.

W niniejszej sprawie zmiana umowy spółki nastąpiła w dniu 27 grudnia 2013, zaś wniosek do sądu rejestrowego został wniesiony w dniu 12 lipca 2014. Ustawowy termin do zgłoszenia zmiany przewidziany w cytowanych wyżej przepisach upłynął w dniu 27 czerwca 2014. Zdaniem Sądu Rejonowego zatem wnioskodawca złożył wniosek po terminie. A konsekwencją tego jest odmowa zmiany wpisu odnośnie danych wspólnika oraz przedmiotu działalności.

Apelacja od tego postanowienia została wniesiona w imieniu wnioskodawcy oraz uczestnika M. W.. Skarżący zakwestionowali rozstrzygnięcie w całości i wnieśli o jego uchylenie.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono:

1) nierozpoznanie istoty sprawy, poprzez przyjęcie, że wnioskodawca (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. złożył jedynie wniosek z dnia 12 lipca 2014 roku, gdy tymczasem wnioskodawca faktycznie złożył nowy wniosek z dnia 23 czerwca 2014 roku w dniu 24 czerwca 2014 roku o godzinie 12.22, natomiast wniosek z dnia 12 lipca 2014 roku, był jedynie następstwem Zarządzenia Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie XIII Wydział Gospodarczy KRS z dnia 30 czerwca 2014 roku dotyczącego zwrotu wniosku z dnia 24 czerwca 2014 roku z powodu nieprawidłowo wypełnionego formularza KRS-W3, w części C.3, ponieważ w ocenie Sądu nieprawidłowo zostało wypełnione pole oznaczone numerem 37 gdyż w ocenie tego Sądu miejscowość Ł. i Ł. to dwie odrębne miejscowości, co w ocenie Sądu prowadziło do uznania, że zgłoszenie adresu nowej siedziby jest nieprawidłowe,

2) obrazę przepisu art.19 ust.3a i ust.4 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jednolity: Dz. U. 2013 poz. 1203, z późn. zm.) poprzez przyjęcie, że wniosek Spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. był pierwszym i jedynym wnioskiem w sprawie zmian Umowy Spółki dokonanych w dniu 27 grudnia 2013 roku przedmiocie: podwyższenia kapitału zakładowego Spółki, zmiany danych Wspólnika, przedmiotu działalności oraz zmiany siedziby Spółki, gdy tymczasem Spółka złożyła w sprawie wniosek z dnia 4 lutego 2013 roku, wniosek z dnia 3 czerwca 2014 roku, wniosek z dnia 23 czerwca 2014 roku i wniosek z dnia 12 lipca 2014 roku, a także poprzez przyjęcie, że wniosek nieprawidłowo wypełniony jest również wtedy kiedy w ocenie sądu, wypełniony jest niezgodnie z załączonymi dokumentami.

W uzasadnieniu przedstawiono chronologię czynności procesowych dotyczących żądania zarejestrowania zmiany umowy spółki objętej wnioskiem w niniejszej sprawie i treść kolejnych zarządzeń o zwrocie wniosku.

Wskazano, że wniosek o zarejestrowanie zmiany umowy z dnia 27 grudnia 2013 roku pierwotnie został złożony w dniu 4 lutego 2014. Wniosek ten został zwrócony po upływie ponad trzech miesięcy od daty jego wniesienia (w dniu 14 maja 2014 roku) z uwagi na brak formularza Z-3. Skarżący niezwłocznie złożył ponowny wniosek, uzupełniając braki wskazane w zarządzeniu z dnia 14 maja 2014, jednak i ten wniosek został zwrócony zarządzeniem z 10 czerwca 2014 - tym razem z uwagi na wadliwe wypełnienie formularza. Skarżący ponowił wniosek w dniu 23 czerwca 2014 uzupełniając wskazane braki. Z kolei ten wniosek został zwrócony zarządzeniem z 30 czerwca 2014 również na podstawie art. 19 ust. 3 ustawy o KRS ze wskazaniem innych niż wymienione wcześniej braków. W reakcji na to zarządzenie wniesiono w dniu 14 lipca 2014 poprawny wniosek opatrzony datą 12 lipca 2014.

Zdaniem skarżącego wniosek z dnia 23 czerwca 2014 roku stanowił nowy wniosek a nie ponowny wniosek po jego zwrocie. Wniosek ten został więc złożony przed terminem upływu ważności aktu notarialnego. W konsekwencji zarządzenia z dnia 30 czerwca 2014 roku- sygn. akt 7937/14, Zarząd Spółki złożył ponowny wniosek z dnia 12 lipca 2014 roku w trybie przepisu art.19 ust.4 ustawy o KRS, w określonym ustawowo terminie.

W tej sytuacji Sąd Rejestrowy rozpoznający skargę na orzeczenie referendarza sądowego, nie mógł uznać, że wniosek został złożony po upływie ustawowego terminu ważności aktu notarialnego określonego w art.169 k.s.h. albowiem zgodnie z treścią art. 19 ust.4 ustawy o KRS ponowny wniosek złożony w terminie, po wcześniejszym jego zwrocie, przyjęty jest w dacie wniosku pierwotnego a więc w dacie 24 czerwca 2014 roku. Z tego tylko względu zaskarżone niniejszą apelacją postanowienie Sądu Rejestrowego winno zostać uchylone.

Skarżący wskazał też, że nie podzielał zdania, że miejscowość Ł. i miejscowość Ł. to dwie odrębne miejscowości, jednak z uwagi na twierdzenia Sądu Rejestrowego składając ponownie wniosek dostosował rubrykę numer 37 do oczekiwań Sądu Rejestrowego, jednak Sąd Rejestrowy uznał bezpodstawnie, że jest to niezgodne z załączonymi dokumentami i wniosek zwrócił. W ocenie apelującego nieprawidłowe wypełnienie formularza to nie to samo co wypełnienie formularza niezgodnie z załączonymi dokumentami. W sytuacji istnienia rozbieżnej oceny faktów, które mogły by budzić wątpliwości Sądu Rejestrowego co do tego gdzie ma mieścić się siedziba Spółki, winien on w trybie art.130 k.p.c. wezwać stronę do uzupełnienia braku.

Podniesiono, że zgodnie z treścią Załącznika do obwieszczenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 4 sierpnia 2015 roku w sprawie wykazu urzędowego miast, miejscowości i ich części (Dz.U. z 2015 r. poz.1636), Ł. stanowi część wsi Ł. gmina T.- według identyfikatora miejscowości numer (...).

Zdaniem skarżącego zwracane wcześniej wnioski, z uwagi na opinię Sądu Rejestrowego co do faktu, że Ł. i Ł. to dwie różne miejscowości było nieuzasadnione i stanowiło jedynie pretekst do nierozpoznania wniosku i jego zwrotu.

W kontekście zgłaszanych przez Zarząd Spółki (...) sp. z o.o. zmian, które z punktu widzenia przepisów kodeksu spółek handlowych, są istotnymi dla istnienia i funkcjonowania Spółki, błędna opinia Sądu Rejestrowego co do faktów objętych zgłoszeniem, nie może usprawiedliwiać działania tego Sądu, który w zasadzie jest zobowiązany do weryfikacji proceduralnej wniosków a nie merytorycznej.

Uczestniczka postępowania – T. O. w odpowiedzi na apelację wniosła o jej uwzględnienie w całości przedstawiając argumentację analogiczną do prezentowanej przez skarżącego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się uzasadniona.

Sąd I instancji uznając że wniosek o zarejestrowanie został złożony po upływie terminu z art. 169 k.s.h. w zw. z art. 256 §3 k.s.h istotnie pominął w swoich rozważaniach to, że wniosek ten nie był pierwszym, dotyczącym tych samych żądań.

Z akt rejestrowych wynika, że zgodnie z twierdzeniami skarżącego, wcześniejsze trzy wnioski były zwracane zarządzeniami referendarza z dnia 14 maja 2014, 10 czerwca 2014 i 30 czerwca 2014 wskazującymi jako podstawę zwrotu normę art. 19 ust 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku poz. 1142).

Zgodnie z art. 19 ust 4 tej ustawy w razie zwrócenia wniosku zgodnie z art. 19 ust. 3 może on być ponownie złożony w terminie 7 dni od daty doręczenia zarządzenia o zwrocie. Jeżeli wniosek ponownie złożony nie jest dotknięty brakami, wywołuje skutek od daty pierwotnego wniesienia. Skutek taki nie następuje w razie kolejnego zwrotu wniosku, chyba że zwrot nastąpił na skutek braków uprzednio niewskazanych.

W świetle materiału procesowego przyjąć należy, że wszystkie wnioski zwrócone wymienionymi zarządzeniami przez referendarza, zostały złożone przed upływem terminu, o którym mowa w art. 169 k.s.h. w zw. z art. 256 §3 k.s.h. Wniosek z dnia 12 lipca 2014 roku został zaś złożony w dniu 14 lipca 2014 a więc przed upływem terminu 7 dni od daty doręczenia zarządzenia o zwrocie wniosku poprzednio wniesionego (co nastąpiło w dniu 11 lipca 2014 roku - k. 559 akt rejestrowych).

Wobec regulacji art. 19 ust 3 i ust. 4 cytowanej wyżej ustawy o KRS obowiązkiem Sądu rejestrowego, ustalającego zachowanie przez wnioskodawcę terminu z art. 169 k.s.h. było więc dokonanie oceny, czy wobec wcześniejszego złożenia tożsamego w swej treści wniosku o wpis należy przyjąć, że wniosek złożony w dniu 14 lipca 2014 wywołuje skutek wsteczny (od daty pierwotnego wniesienia).

Oceniając w kontekście tej normy materiał procesowy (w tym akta rejestrowe) należy podzielić zarzuty skarżącego. Z treści zarządzenia z dnia 30 czerwca 2014 (k. 557 akt rejestrowych spółki) wydanego pod sygnaturą SZ. XIII Ns-Rej. KRS (...) wynika, że podstawą zwrotu wniosku wnoszonego ponownie w dniu 24 czerwca 2014 było nienależyte wypełnienie formularza KRS W3 część C pole 37. Zdaniem referendarza w tym polu nienależycie oznaczono siedzibę spółki.

Zwrot poprzednio wnoszonego wniosku z dnia 3 czerwca 2014 (zarządzenie z dnia 10 czerwca 2014 nastąpił natomiast (jak wynika z zarządzenia z dnia 10 czerwca 2014 - k. 551 akt rejestrowych) wydanego pod sygnaturą SZ. XIII Ns-Rej KRS (...) za podstawę zwrotu przyjęto nieprawidłowe wypełnienie innych pól tego formularza (38,39 i 41) a więc pól dotyczących danych adresowych.

Wcześniejsze zarządzenie dotyczące wniosku (wydane w dniu 14 maja 2014) także dotyczyło innych braków, niż wskazane w omówionych wyżej zarządzeniach (nie wskazywało na nieprawidłowe wypełnienie pól wskazywanych w kolejnych zarządzeniach).

Nie dokonując oceny zasadności prawomocnych zarządzeń o zwrocie wniosku stwierdzić zatem należy, że w każdym przypadku wskazywały one na inne braki (brak formularza lub wadliwe wypełnienie innych pól formularza).

Przyjąć więc należy, że ponowne (tym razem skuteczne) wniesienie wniosku w dniu 14 lipca 2014 (z zachowaniem terminu o którym mowa w art. 19 ust 4 ustawy o KRS), wywołało przewidziany przez ten przepis skutek retroaktywny. Wniosek powinien być więc uznany za złożony z datą pierwotnego wpływu. W rezultacie termin z art. 169 k.s.h. (który upływał z końcem dnia 27 czerwca 2014 roku) został zachowany.

Te argumenty przesądzają o zasadności apelacji.

Jednocześnie stwierdzić należy, że poza kognicją Sadu odwoławczego w niniejszej sprawie leży poprawność kolejnych zarządzeń referendarza o zwrocie wniosku. Zarządzenia te nie zostały bowiem przez wnioskodawcę zaskarżone i jako prawomocne nie podlegają ponownej ocenie w ramach rozpoznania apelacji na postanowienie Sądu dotyczące oddalenia wniosku.

Zgodnie z art. 694⁷ k.p.c. razie uwzględnienia środka odwoławczego od orzeczenia wydanego w postępowaniu rejestrowym, dotyczącego wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego, sąd drugiej instancji uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania sądowi rejestrowemu. Rozpoznając ponownie sprawę, sąd rejestrowy uwzględnia wskazania sądu drugiej instancji oraz aktualny stan rejestru.

Stosując powołaną normę i uznając zasadność argumentacji skarżącego orzeczono o uchyleniu zaskarżonego orzeczenia i przekazaniu sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Ponownie rozpoznając sprawę Sąd I instancji uwzględni wskazane wyżej okoliczności, wpływające na zastosowanie normy art. 19 ust. 4 ustawy o KRS. Wobec treści skargi na orzeczenie referendarza Sąd prejudycjalnie winien ocenić skuteczność oświadczenia o cofnięciu wniosku, leżącego u podstaw zakwestionowanego orzeczenia referendarza sądowego. Zależnie od swojej oceny Sąd rozstrzygnie sprawę formalnie albo dokona merytorycznego zbadania wniosku i ustali czy spełnione zostały merytoryczne przesłanki dla dokonania zmiany wpisu w rejestrze w zakresie objętym wnioskiem.

Stosownie do treści art. 108 §2 k.p.c. w zw. z art. 13 §2 k.p.c. Sąd orzeknie również o kosztach postępowania apelacyjnego.

- (...) - (...) (...) - (...) -